

УДК 330.15 : 338.48

**М.А. ХВЕСИК, доктор економічних наук, професор,
академік НААН**
**М.В. ІЛЬІНА, кандидат соціологічних наук,
старший науковий співробітник**

Методологічні засади диференціації сільських територій

Мета статті - обґрунтувати методологічний підхід до комплексної класифікації сільських територій.

Методика дослідження. Застосовано методи: аналізу, синтезу, графічний.

Результати дослідження. Розглянуто основні теоретичні та методологічні підходи до визначення сільських територій з метою їх диференціації. Здійснено класифікацію територій залежно від типу поселень, їх наближеності до урбанізованих центрів, туристичного потенціалу, ефективності функціонування рекреаційної сфери.

Елементи наукової новизни. Представлено багаторівневий алгоритм комплексної класифікації сільських територій за моделями рекреаційного природокористування та сільського розвитку.

Практична значущість. Обґрунтовано доцільність застосування представленого методологічного підходу для визначення стратегії розвитку сільських територій з метою розробки спеціалізованої політики управління.
Рис.: 1. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: сільська територія, рекреація, природокористування, алгоритм, диференціація, модель.

Хвесик Михайло Артемович - доктор економічних наук, професор, академік НААН, директор Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» (м. Київ, б-р Тараса Шевченка, 60)

E-mail: reception@ecos.kiev.ua

Ільїна Марія Володимирівна - кандидат соціологічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу проблем економіки земельних і лісових ресурсів, Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» (м. Київ, б-р Тараса Шевченка, 60)

E-mail: maria_ilina@bigmir.net

Постановка проблеми. Протягом останніх десятиліть в Україні тривають процеси погіршення соціально-економічних умов життя сільського населення. Майже 1/4 українських селян отримує доходи нижче прожиткового мінімуму; у сільській місцевості проживає понад 50% громадян, які потребують допомоги через складні життєві обставини, та дві третини сімей, що одержують державну соціальну допомогу [9]. Занепад великого аграрного виробництва та економічні трансформації спричинили масове безробіття сільських мешканців; частка неформальної зайнятості в сільському господарстві не перевищує 65%. Знижується демографічний склад сільського населення, тривають процеси соціальної деградації. Неналежний контроль за природокористуванням призводить до забруднення сільських територій, виснаження земельних ресурсів, втрати ландшафтного різноманіття. Ці та інші соціальні, еко-

логічні, економічні проблеми актуалізують необхідність наукових досліджень щодо особливостей функціонування й розвитку сільських територій з метою пошуку інноваційних форм господарювання на селі, підвищення якості соціального капіталу та поліпшення екологічної ситуації.

Рекреаційна сфера України, з огляду на світові тенденції та вітчизняні економічні реалії, потребує територіального розширення, залучення нових природних ресурсів та створення галузевої структури. Йдеться про належно не оцінений і не використаний потенціал розвитку туристичних послуг на селі. Розробка адекватної стратегії розвитку сільських територій України необхідна для удосконалення методологічних підходів до їх класифікації з метою врахування показників соціально-економічного стану та природно-рекреаційного потенціалу територій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сільські території превалюють у структурі територій багатьох країн світу та скла-

© М.А. Хвесик, М.В. Ільїна, 2018

дають просторову основу використання природних ресурсів і життєдіяльності людини. Теоретико-методологічні засади їх функціонування та особливості соціально-економічного розвитку, зважаючи на складність і комплексність цієї проблематики, не втрачають наукового значення. Особливої ваги набувають дослідження перспектив розвитку в умовах сільської місцевості окремих видів економічної діяльності, насамперед альтернативних традиційному сільському господарству видів зайнятості.

П. Саблук визначає сільські території «як складну багатофункціональну природну, соціально-економічну й виробничо-господарську систему з властивими їй кількісними, структурними, природними й іншими характеристиками» [7, с. 21]. Однак для більшості визначень сільських територій притаманна спроба охопити якомога більше аспектів їх функціонування [2, с. 4-5]. Незважаючи на широту та багаторівневість таких характеристик, їм бракує чіткості у формулюванні сутнісних, специфічних ознак сільських територій, зокрема з урахуванням особливостей і потреб розвитку окремих видів діяльності.

На увагу заслуговує багатокритеріальний підхід до визначення сільських територій, за яким останні складаються з фізичного простору, де до складу поселень та інфраструктури включено частину ландшафтів; природного середовища з домінуванням таких його елементів, як пасовища, ліси, гори, пустелі; поселень із малою щільністю населення (5-10 тис. осіб на 1 км²); виробничого простору, в якому багато людей працює в сільському господарстві; економічної території, де ціна на землю є відносно низькою; місцевості, структура виробництва якої характеризується значними трансакційними витратами, пов'язаними із суттєвими відстанями від великих адміністративних та промислових центрів і незадовільною інфраструктурою. О. Павлов рекомендує категоризацію сільських територій здійснювати за галузевою, поселенською, територіальною чи функціональною ознаками [5, с. 114]. Відповідно диференціювати сільські території можна за такими категоріями, як демографічний склад населення, адміністративний та політико-правовий статус, галузева спрямованість місцевої економіки, вид і режим використання території, динаміка розвитку, ступінь складності й ресурсоза-

безпеченості тощо. З огляду на це під сільськими територіями слід розуміти фізико-географічний та економічний простір, що виник унаслідок зміни людиною природного ландшафту на комплексне багатофункціональне утворення, головними складовими якого є просторово-ресурсний базис виробництва, природне середовище для рекреаційної діяльності й місце життєдіяльності людських спільнот як інфраструктурна основа для надання відпочинку населенню.

Сучасні наукові концепції (багатофункціональності сільського господарства, інтегрального територіального, сільського регіонального розвитку) поєднують соціальний розвиток з економічно ефективним багатофункціональним виробництвом та забезпеченням екологічного благополуччя сільських територій [3]. Це створює теоретичне підґрунтя для визначення принципів розвитку сільських територій, до яких відносять комплексність та багатогалузевість.

Методологічною основою сучасних досліджень щодо розвитку сільських територій низка вітчизняних науковців, зокрема, О. Бородіна [1], І. Прокопа [6], вважають Концепцію багатофункціональності сільського господарства, яка розглядає сільське господарство як основу економіки, соціальної і природоохоронної сфер сільських територій. Сьогодні ідеї господарської багатофункціональності сільських територій зазнали суттєвих змін, акцентовано увагу на повсюдній деаграризації сільської економіки та прискореному розвитку несільсько-господарських видів діяльності [6, с. 49]. Пошук останніх актуалізує проблему збереження ресурсів довкілля, обмеження подальшого зростання навантаження на сільський ландшафт, посилення природоохоронної функції сільських територій. Така зміна акцентів цілком узгоджується з європейськими тенденціями [12, с. 5-7].

Територіальний підхід передбачає комплексний розвиток сільських територій з урахуванням відмінностей їх природно-кліматичних, демографічних, соціальних, економічних умов та зміни ролі сільського господарства й інших сфер економіки, а також сільських територій в економічному розвитку країни [1]. У його межах розроблено кілька концепцій: інтегрального територіального, сільського регіонального розвитку та інші [4, с. 65-67; 13]. Зазначений підхід важливий з огляду на зростання ролі рекре-

аційного природокористування для розвитку сільської території, а в методологічному аспекті пов'язаний із визначенням її оздоровчо-туристичного потенціалу. Останній є сукупністю наявних природних, інфраструктурних, матеріально-технічних та інших ресурсів, які використовуються або можуть бути використані для виробництва і надання населенню послуг оздоровлення й відпочинку.

Мета статті - обґрунтувати методологічний підхід до комплексної класифікації сільських територій.

Виклад основних результатів дослідження. Завдяки процесам децентралізації влади в Україні територіальні громади одержали збільшений обсяг повноважень та ресурсів для управління територіями, у тому числі в частині їх рекреаційного використання, можливість поліпшувати благоустрій територій, отримувати 100% туристичного збору. Тому для сільських громад, що мають належні територіальні та природні ресурси, одним із інструментів їх сталого розвитку є діяльність із надання рекреаційно-туристичних послуг, що сприяє поширенню сільської економіки, підвищенню рівня доходів мешканців і їх зайнятості, зміцненню соціальних зв'язків для досягнення спільної мети, заохоченню місцевих громад до захисту й відновлення довкілля, збереження історико-культурної спадщини.

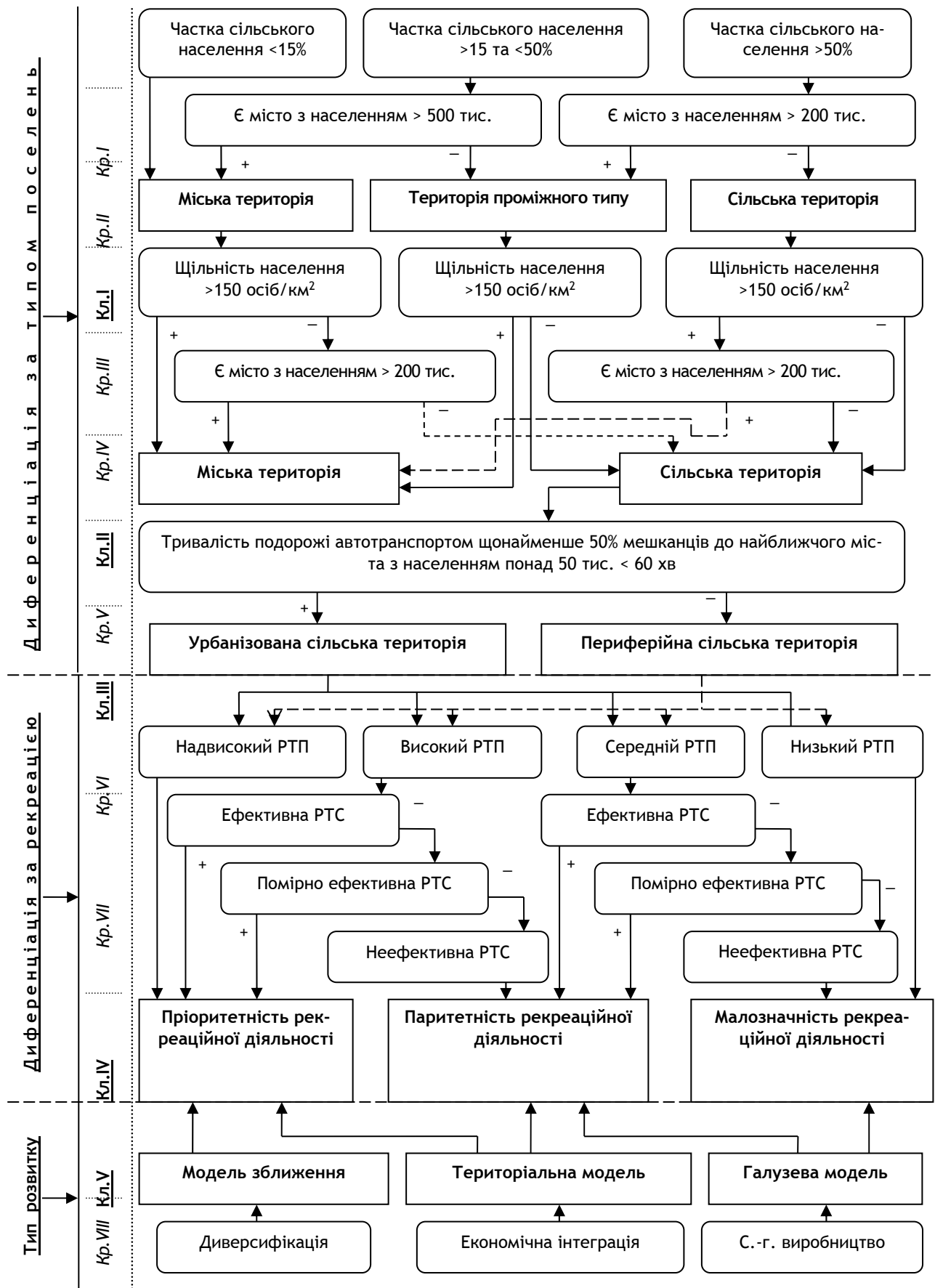
Диференціації сільських територій за рівнем забезпеченості рекреаційними ресурсами і розвиток туристичної сфери в межах даного дослідження передували загальний поділ територій країни за типом поселення. Для віднесення територій до сільських застосовано показники кількості населення, щільності їх розселення, віддаленості територій від великих населених пунктів; відповідно виокремлено сільські, міські території та території проміжного типу. Як сільські території в Україні класифіковано понад 90% її загальної площі, де проживають 52% жителів [10]. За критерієм віддаленості сільських територій від великих міст вирізняють економічно інтегровані, помірні (перехідні) і периферійні; за величиною рекреаційно-туристичного потенціалу (РТП) та ефективністю його використання рекреаційно-туристичною сферою (РТС) - перспективні, помірно перспективні й малоперспективні.

Можливості сільських громад диверсифікувати економіку та розширити економічну діяльність завдяки рекреаційному природо-

користуванню значною мірою визначаються наявністю рекреаційних ресурсів, екологічним станом території, інфраструктурою, матеріально-технічним забезпеченням. Тому регіональні та місцеві стратегії і плани розвитку територій повинні всебічно враховувати особливості їх розміщення, економічного, соціального й екологічного стану, домінуючих видів економічної діяльності, наявного природно-оздоровчого потенціалу, інфраструктури, діяльності рекреаційної сфери. Ці показники відображаються у визначених моделях сільського розвитку і рекреаційного природокористування. Методологічно обґрунтований аналіз цих параметрів дасть змогу визначити перспективи та особливості не лише рекреаційного природокористування в межах певної території, але і її соціально-економічного розвитку загалом.

Запропонований багаторівневий алгоритм комплексної (п'ятирівневої) класифікації сільських територій за моделями рекреаційного природокористування та сільського розвитку дає змогу диференціювати території за вісьмома критеріями. На блок-схемі алгоритму (рисунок) рівні класифікації позначені як Кл. I-V, а критерії - Кр. I-VIII. До останніх відносяться, зокрема, тип поселень (міські, сільські, проміжного типу), наближеність місця проживання багатьох мешканців до міських центрів (урбанізовані й периферійні сільські території), оздоровчо-туристичний потенціал (надвисокий, високий, середній, низький РТП), ефективність функціонування сфери (ефективна, помірно ефективна, неефективна РТС). Відгалуження алгоритму позначені «+» («так») та «-» («ні») і відображають відповідність показників території, що диференціюється, зазначеним критеріям.

Алгоритм визначає три типи стратегії розвитку території: пріоритетності (превалювання), паритетності (рівноправності) та малозначності (допоміжного характеру) рекреаційної діяльності для місцевої економіки. Зазначені стратегії відповідно інтегруються з поширеними у вітчизняній економічній науці моделями сільського розвитку: зближення (диверсифікація видів економічної діяльності), територіально (вирівнювання територій за рівнем економічного розвитку) та галузевою (економіка якої ґрунтується на сільськогосподарському виробництві) [11].

Алгоритм комплексної класифікації сільських територій за показниками рекреаційного природокористування та моделлю розвитку

Джерело: Дослідження авторів.

Застосування цього методологічного підходу з метою розробки місцевих та регіональних програм і планів розвитку сільських територій в частині рекреаційного природокористування дає змогу охарактеризувати відповідні стратегічні пріоритети. Стратегічні пріоритети сталого рекреаційного природокористування включають забезпечення ефективного і комплексного (економічного, соціального, екологічного та інноваційного) використання наявного туристичного потенціалу, гарантування екологічної безпеки рекреаційної діяльності й вдосконалення територіальної структури сфери з метою розвитку оздоровчотуристичних територій. Відтак першочергові завдання національних та регіональних програм, орієнтованих на розвиток рекреаційного природокористування, полягають у збереженні й відновленні особливо цінних природних територій і об'єктів, природно-лікувальних ресурсів, об'єктів історико-культурної спадщини; оптимізації мережі закладів, що надають послуги оздоровлення і відпочинку, екологічному контролю за їх діяльністю; розвитку сільського туризму та рекреаційно-туристичної діяльності на сільських територіях, впровадженні міжнародних принципів сталого розвитку оздоровчотуристичної сфери.

Стратегічні пріоритети розвитку сільських територій ґрунтуються на ресурсному забезпеченні життєдіяльності територіальних громад; формуванні та розвитку партнерських відносин між органами влади різних рівнів і громадами; диверсифікації сільської економіки; покращення у соціальному аспекті з урахуванням європейських стандартів життєдіяльності; гарантуванні екологічної безпеки. Ресурсне забезпечення громад передбачає передачу в їх комунальну власність державних земель, водних об'єктів місцевого значення, земель водного фонду та колишніх колгоспних лісів; рекомендовано також віддати для рекреацій-

ного використання землі, вилучені із сільськогосподарського обробітку.

Стратегія сталого розвитку рекреаційного природокористування на сільських територіях гарантує органічне поєднання та інтеграцію зазначених пріоритетів, а відповідна система - застосування цілісного підходу до формування і впровадження обґрунтованої політики на всіх рівнях - національному, регіональному й територіальному. Відповідно етапи формування програми розвитку сільської території з урахуванням природно-рекреаційної складової включають: визначення мети, оцінку стану, проблем і ресурсного забезпечення, обґрунтування пріоритетів, формування відповідної системи заходів, оцінку необхідних ресурсів, визначення очікуваних результатів та показників їх досягнення, аналіз впливу на довкілля, узгодження із загальнодержавними, секторальними, місцевими стратегіями й програмами, обговорення програми, пошук спільної мови із зацікавленими сторонами, ухвалення програми, реалізація, моніторинг і контроль.

Висновки. Значення рекреаційного природокористування як сфери, здатної гарантувати диверсифікацію сільської економіки, зростає з огляду на поширення концепцій багатофункціональності сільського господарства, інтегрального сільського та сталого розвитку. Особливе практичне значення ці наукові ідеї набувають в умовах децентралізації, посилення спроможності територіальних громад і розширення їх доступу до природних ресурсів. Відмінності у забезпеченні територій природними рекреаційними ресурсами та практиці їх використання, а також особливості соціально-економічного стану і виробничої структури територій актуалізують доцільність застосування диференційованого підходу до розробки програмних документів місцевого й регіонального значення.

Список бібліографічних посилань

1. Бородіна О. Соціальні інновації в системі сільського розвитку: концептуальні підходи. *Економіка України*. 2010. № 9. С. 68-77.
2. Гоголь Т. В. Сільські території як об'єкт державного регулювання. *Державне управління: теорія та практика*. 2009. Вип. 2 (10). 5 с. URL : http://www.academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/Gogol.pdf.
3. Концептуальні засади соціально-екологічного розвитку сільських територій / [О. М. Бородіна, Т. А. Заяць, В. І. Куценко та ін.] ; за наук. ред. Я. В. Остафійчука; Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». Київ : ДУ ІЕПСР НАН України, 2014. 48 с.
4. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. акад. НАН України Б. Є. Патона. Вид. 2-ге, переробл. і доповн. Київ : ДУ ІЕПСР НАН України, 2016. 72 с.
5. Павлов О. Сільські території: теоретико-методологічні засади дослідження. *Регіональна історія України* : зб. наук. ст. 2009. Вип. 3. С. 113-132.
6. Прокопа І. Соціальні аспекти розвитку сільських територій. *Економіка АПК*. 2005. № 11. С. 48-51.
7. Саблук П. Розвиток сільських територій - запорука відродження аграрної України. *Вісник аграрної науки*. 2006. № 5. С. 21-23.
8. Скидан О. В. Аграрна політика України в період ринкової трансформації : [монографія]. Житомир : Житомирський національний агроекологічний університет, 2008. 376 с.
9. Соціальні індикатори рівня життя населення. 2016 рік : стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 221 с.
10. Соціо-екологічні пріоритети сталого розвитку сільських територій : [монографія] / [В. І. Куценко, Я. В. Остафійчук, М. В. Ільїна та ін.]. Київ : ДУ ІЕПСР НАН України, 2016. 351 с.
11. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2020 року / [Ю. О. Лупенко, М. Й. Малік, О. Г. Булавка та ін.] ; за ред. Ю. О. Лупенка, О. Г. Булавки. Київ : ННЦ ІАЕ, 2013. 74 с.
12. Формування системи механізмів управління природними ресурсами в умовах євроінтеграційних процесів / за заг. ред. акад. НААН, д.е.н., проф. М. А. Хвесика. Київ : ДУ ІЕПСР НАН України, 2017. 595 с.
13. Rauch Th., Bartels M., Engel A. Regional Rural Development: A regional response to rural poverty. Wiesbaden : Universum Verlagsanstalt GmbH KG, 2001. 122 p.

References

1. Borodina, O. (2010). Sotsialni innovatsiyi v systemi silskogo rozvytku: kontseptualni pidhody [Social innovations in the system of rural development: conceptual approaches]. *Ekonomika Ukrainy*, 9, pp. 68-77 [In Ukrainian].
2. Hohol, T.V. (2009). Silski teritoriyi yak ob'iekt derzhavnogo regulyuvannya [Rural areas as an object of state regulation]. *Derzhavne upravlinnya: teoriya ta praktyka*, 2 (10), p. 5. Retrieved from: http://www.academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/Gogol.pdf [In Ukrainian].
3. Borodina, O.M., Zayats, T.A., Kutsenko, V.I. et al. (2014). *Kontseptualni zasady sotsialno-ekologichnogo rozvytku silskykh terytoriy* [Conceptual bases of social and ecological rural development]. Y.V. Ostafiihuk (Ed.). Kyiv: DU IEPSSR NAN Ukrainy [In Ukrainian].
4. Paton, B.Ye. (Ed.) (2016). *Natsionalna paradygma stalogo rozvytku Ukrainy*. Vyd. 2-ge, pererobl. i dopovn. [National paradigm of sustainable development of Ukraine. 2-d ed.]. Kyiv: DU IEPSSR NAN Ukrainy [In Ukrainian].
5. Pavlov, O. (2009). Silski terytoriyi: teoretyko-metodologichni zasady doslidzhennia [Rural areas: theoretical and methodological principles of research]. *Regionalna istoriya Ukrainy* : zb. nauk. statey, 3, pp. 113-132 [In Ukrainian].
6. Prokopa, I.V. (2005). Sotsialni aspekty rozvytku silskykh terytoriy [Social aspects of rural development]. *Ekonomika APK*, 11, pp. 48-51 [In Ukrainian].
7. Sabluk, P.T. (2006). Rozvytok silskykh terytoriy - zaporka vidrodzhennia agrarnoyi Ukrainy [Rural development is a guarantee of the revival of agrarian Ukraine]. *Visnyk agrarnoyi nauky*, 5, pp. 21-23 [In Ukrainian].
8. Skydan, O.V. (2008). *Agrarna polityka Ukrainy v period rynkovoyi transformatsiyi* : monographia [Agrarian policy of Ukraine in the period of market transformation: monograph]. Zhytomyr: Zhytomyrsky natsionalny agroekologichny universytet [In Ukrainian].
9. *Sotsialni indykatory rivnia zhyttia naseleennia. 2016 rik: stat. zb.* [Social indicators of living standards of the population. 2016 year: stat. coll.]. (2017). Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [In Ukrainian].
10. Kutsenko, V.I., Ostafiihuk, Y.V., & Ilina, M.V. et al. (2016). *Sotsioekologichni priorytety stalogo rozvytku silskykh terytoriy* : monographia [Socioecological priorities of sustainable development of rural areas: monograph]. Kyiv: DU IEPSSR NAN Ukrainy [In Ukrainian].
11. Lupenko, Yu.O., Malik, M.Y., & Bulavka, O.H. et al. (2013). *Strategichni napriamy stalogo rozvytku silskykh terytoriy na period do 2020 roku* [Strategic directions of sustainable rural development for the period till 2020]. Yu.O. Lupenko, & O.H. Bulavka (Eds.). Kyiv: NNTs IAE [In Ukrainian].
12. Khvesyk, M.A. (Ed.) (2017). *Formuvannia systemy mekhanizmv upravlinnia pryrodnyimi resursamy v umovakh yevro-integratsiynykh protsesiv* [Formation of the system of mechanisms for the management of natural resources in the context of European integration processes]. Kyiv: DU IEPSSR NAN Ukrainy [In Ukrainian].
13. Rauch, Th., Bartels, M., & Engel, A. (2001). *Regional rural development: a regional response to rural poverty*. Wiesbaden: Universum Verlagsanstalt GmbH [In English].

Khvesyk M.A., Ilina M.V. Methodological principles of differentiation of rural areas

The purpose of the article is to substantiate the methodological approach to complex classification of rural areas.

Research methodology. In the research process have been used such scientific methods: analysis, synthesis, graphic.

Research results. Key theoretical and methodological approaches to definition of rural areas have been viewed aimed at providing their differentiation. There have been carried out classification of the areas depending on the settlement type, its proximity to urban centers, recreational and tourist potential, and efficiency of the recreational sector.

Elements of scientific novelty. Scientific novelty of the research lies in presented multilevel algorithm of integral classification of rural areas by models of recreational natural resources use and rural development.

Practical significance. There has been substantiated a feasibility of the presented algorithm implementation in order to determine the strategy of rural development aimed at elaboration of a dedicated management policy. Figs.: 1. Refs.: 13.

Keywords: rural area, recreation, use of natural resources, algorithm, differentiation, model.

Khvesyk Mykhaylo Artemovych - doctor of economic sciences, professor, academician of NAAS, director of Public Institution "Institute of Environmental Economics and Sustainable Development of National Academy of Sciences of Ukraine" (60, Tarasa Shevchenka bld., Kyiv)

E-mail: reception@ecos.kiev.ua

Ilina Maria Volodymyrivna - candidate of sociological sciences, senior research fellow, senior research fellow of the department of economic issues of land and forest resources, Public Institution "Institute of Environmental Economics and Sustainable Development of National Academy of Sciences of Ukraine" (60, Tarasa Shevchenka bld., Kyiv)

E-mail: maria_ilina@bigmir.net

Хвесик М.А., Ильина М.В. Методологические основы дифференциации сельских территорий

Цель статьи - обосновать методологический подход к комплексной классификации сельских территорий.

Методика исследования. Используются методы: анализа, синтеза, графический.

Результаты исследования. Рассмотрены основные теоретические и методологические подходы к определению сельских территорий с целью их дифференциации. Осуществлена классификация территорий в зависимости от типа поселений, их приближенности к урбанизированным центрам, рекреационно-туристического потенциала, эффективности функционирования рекреационной сферы.

Элементы научной новизны. Представлен многоуровневый алгоритм комплексной классификации сельских территорий по моделям рекреационного природопользования и сельского развития.

Практическая значимость. Обоснована целесообразность применения представленного алгоритма для определения стратегии развития сельских территорий с целью разработки специализированной политики управления. Илл.: 1. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: сельская территория, рекреация, природопользование, алгоритм, дифференциация, модель.

Хвесик Михаил Артемович - доктор экономических наук, профессор, академик НААН, директор Государственного учреждения «Институт экономики природопользования и устойчивого развития Национальной академии наук Украины» (г. Киев, б-р Тараса Шевченко, 60)

E-mail: reception@ecos.kiev.ua

Ильина Мария Владимировна - кандидат социологических наук, старший научный сотрудник, старший научный сотрудник отдела проблем экономики земельных и лесных ресурсов, Государственное учреждение «Институт экономики природопользования и устойчивого развития Национальной академии наук Украины» (г. Киев, б-р Тараса Шевченко, 60)

E-mail: maria_ilina@bigmir.net

Стаття надійшла до редакції 23.03.2018 р.

Фахове рецензування: 26.03.2018 р.

Бібліографічний опис для цитування:

Хвесик М. А., Ильина М. В. Методологічні засади диференціації сільських територій. *Економіка АПК*. 2018. № 4. С. 12-18.

*

Новини АПК

Посівна - 2018: роботи тривають в усіх областях України

До сівби ранніх зернових та зернобобових культур приступили всі області України. На кінець квітня вже висіяно ранніх ярих зернових та зернобобових культур на площі 2,1 млн га, або 89% до прогнозу. Зокрема, посіяно:

ярого ячменю - на площі 1,4 млн га (90%);
вівса - на площі 173 тис. га (84%);
пшениці - на площі 149 тис. га (84%);
гороху - на площі 394 тис. га (93%).

Триває сівба кукурудзи, яку проведено на площі 1,5 млн га, або 32% до прогнозу, цукрові буряки посіяно на 253 тис. га, або 84% до прогнозу, соняшнику - на 2,5 млн га, або 45% до прогнозу, сої - на площі 262 тис. га, або 14% до прогнозу.

Озимі культури на зерно підживлено на площі близько 7,2 млн га, або 99% до прогнозу, та повністю завершено у 16 областях. Майже завершено підживлення озимого ріпаку - 977 тис. га, або 97% до прогнозу.

Довідково: Озимі культури на зерно під урожай 2018 року посіяно на площі 7,3 млн га, або 101% до площ, посіяних під урожай 2017 року, у т.ч.: пшениці - 6,3 млн га, або 103%, ячменю - 0,8 млн га, або 94%, жита - 149,4 тис. га, або 88%. Крім того, озимий ріпак на зерно посіяно на площі 1,0 млн га, або 112%.

Прес-служба Мінагрополітики України